

Čebelarjeva opravila v oktobru

Tomaž Granda (tomaz_granda@hotmail.com)

Foto: Arhiv ČZS

Sati v zamrzovalni skrinji

Oktobra vreme navadno postreže s prvim hladnim vremenom, ki lahko v dolinah in mraziščih povzroči tudi prve negativne temperature. To je čas v letu, ko so za čebelarja na sporedu še zadnja opravila, pred preostalim delom jeseni in zimo. V nekaterih predelih se lahko še vedno pojavljata cvetenje in medenje bršljana, kar lahko povzroči čebelarjem nemalo preglavic.

V svojem čebelarstvu opravim zadnje posege v panj v septembru. V oktobru pa lahko (ob dovolj visokih temperaturah) še odpravim kakšno težavo v čebeljih družinah in jih pripravim na jesen in zimo. Zaradi vse toplejših jeseni je v oktobru še možnost za razmnoževanje in tudi reinvazijo varoj, zato je nujno spremljanje testne podnice in naravnega odpada varoj. Če ugotovimo velik odpad, je odgovorno (do svojih čebel in čebel v okolici) hitro ukrepati in izvesti dodatno zatiranje varoj. Prav tako lahko v tem času čebeljim družinam, ki jim hrane še primanjkuje, to v obliki sladkorne raztopine ali sata z zalogo hrane ob toplejših temperaturah (20 °C) še uspešno dodam.

Sam odstranjujem robne sate v LR- in AŽ-panjih proti koncu oktobra, ko čebele ne sedijo več na vseh satih. S tem povečam kroženje zraka v panju in posledično spodbujam zračenje panjev, zaradi česar je manj plesnenja satov ali stranic panja.

Oktobra odstranim tudi drugo naklado iz manj močnih čebeljih družin, ki so naseljene v nakladnih panjih. Nekajkrat zaleženi sati in sati, ki vsebujejo

cvetni prah, so dovzetnejši za naselitev voščene vešče. Zato takšne sate postavim v zamrzovalno skrinjo za dan ali dva, kar povzroči propad morebitnih ličink voščene vešče. Nato sate zložim v plastični zaboj, ki ima pokrov s tesnilom. Lahko bi uporabil tudi kakšno staro zamrzovalno skrinjo ali hladilnik.

Če satov prej ne zmrznem, v zaboj s sati postavim posodico z mravljinčno kislino. Pomembno je, da je zaboj neprodušno zaprt, saj s tem ustvarim koncentriranje kisline znotraj zaboja in preprečim razvoj ličink voščene vešče, ki bi lahko bile v satih. Količino kisline odmerim po dobri čebelarski praksi, in sicer: na 100 litrov prostornine dam 80 mililitrov 85-% mravljinčne kisline ali na 100 litrov prostornine damo 200 mililitrov 80-% očetne kisline. Ko kislina izhlapi, dolijem novo. Naslednje leto pred vstavljanjem satov v panj pa jih najprej dobro prezračim. Pri shranjevanju satov iz nakladnih panjev tudi dosledno z dletom očistim propolis, ki so ga čebele predvsem v poletnem času nanesele na satne distančnike. Ta propolis ni primeren za pridelavo različnih pripravkov. Njegova oporečnost je namreč vprašljiva predvsem, če zdravimo s sintetičnimi akaricidi. Prav tako očistim tudi morebitne voščene nanose na satni okvir. V času, ki sledi, bo dela s čebelami manj, zato izvedem tudi malo obširnejše čiščenje čebelnjaka. Poskrbim, da je tako v panje kot v čebelnjak preprečen vstop glodavcem in drugim živalim. Prav tako

Shranjevanje satov v plastičnem zabojniku

Foto: Arhiv ČZS

Dopustne mejne vrednosti napadenosti z varojami v čebelji družini (prag škodljivosti) – priporočilo VF NVI za Slovenijo

Čas kontrole napadenosti družin z varojami	Povprečni dnevni naravni odpad varoj (povprečje v treh tednih)	Število varoj na 100 trotovskih ličink (v %)	Število varoj na 100 čebeljih ličink (v %)	Število varoj na 500 odraslih čebel (v %)
september–oktober	3/teden			10 (2 %)
november–januar				1 (0,2 %)
po zdravljenju	– Če v treh tednih po zadnjem zimskem zdravljenju odpade do 100 varoj,			
november–marec	je pričakovati manj težav z varojami v letu, ki sledi.			
	– Če v treh tednih po zadnjem zimskem zdravljenju odpade več kot 100 varoj, se posvetujte z veterinarjem VF NVI.			

je treba iz panjev odstraniti morebitne pitalne »kantice« ali pitalna vedra, ki jih nato očistim in razkužim. V mesecu oktobru sem pozoren na morebiten pojav ropa. V tem primeru poskusim rop preprečiti, če pa ugotovim izropanost katere izmed družin, tak panj izpraznim, zaprem in očistim njegovo notranjost, satje, satne okvirje in drugo opremo v skladu z dobro čebelarsko prakso.

Okolica čebelnjaka

Oktober je prav tako čas, ko lahko nabor medovitih rastlin v svoji okolici in okolici čebelnjaka obogatimo.

Lahko se odločimo za sajenje sadnega drevja ali vrst, ki se pojavljajo v neposredni okolici. Ali še bolje – vrste, ki so lokalno razširjene v manjši koncentraciji. Priporočljivo je, da se pri tem vsaj nekoliko pozanimamo o lastnosti zasajenih medovitih rastlin. S tem bomo pripomogli k čim večji prirasti in dobremu medenju v prihodnjih letih. Prav tako bodimo pozorni na vrstno raznovrstnost rastlin v okolici in razporeditev medenja čez leto. Sam zasajam tiste medovite rastline, ki jih je razmeroma malo v primerjavi z drugimi vrstami. Bodimo pozorni, da ne zasadimo invazivnih tujerodnih vrst, kljub njihovem medovitemu potencialu.

Kako očistiti okence AŽ-panja

Brane Boršnik, terenski svetovalec (brane.borstnik@gmail.com)

Če okenca AŽ-panjev čebele tako močno zadelayo s propolisom in voskom, kot je videti na zgornji fotografiji, se najhitreje in najučinkoviteje očistijo s prekuhavanjem v 3-odstotni raztopini natrijevega luga. Izberemo dovolj veliko posodo, da voda v njej prekrije okenca. V mrzlo vodo dodamo ustrezno količino natrijevega luga. Ko voda zavre, okence potopimo v vrelo raztopino in pustimo vreti 15 do 20 minut. Okence nato vzamemo iz raztopine, ga splaknemo s hladno vodo in ga osušimo. Po nekaj

dneh bo z malo sivega odtenka očiščeno in razkuženo ponovno uporabno. Pri delu z natrijevim lugom moramo uporabljati protikislinske zaščitne rokavice (običajno so rdeče barve), zaščitna očala, dobrodošla pa je tudi raba usnjenega predpasnika. Za okenca, ki imajo vgrajene pitalnike, narejene iz lesonita ali lesomala, predlagam, da pitalnik odstranite, na okence namestite novo mrežico in dodate pitalnik z uporabo (Fruc) plastenk, kot je bilo že opisano v *Slovenskem čebelarju*. Ob tem posegu pa je priporočljivo zamenjati ravna razstojišča z okrepljenimi (po sredini vdolan utor), saj so ta trdnjša in jih je veliko lažje namestiti v panj.

Pa še opozorilo:

Nikar ne strgajte propolisa s pocinkanih mrežic, saj je propolis tudi zaradi uporabe akaricidov za zatiranje varoj onesnažen in neuporaben za pridelavo tinkture.

Foto: Brane Boršnik